

I Jesus fotspor

Bibeltime ved Guri Enger, missionær knyttet til norsk LMF

Bibeltimen er på norsk ...

Da Jesus gikk sammen med disiplene skjedde det mye, de opplevde under, flere tusen mennesker ble metta med bare noen få brød og fisker, onde ånder ble drevet ut av personer, han stilla stormen, han gikk på vannet, han helbreda mennesker, han reiste opp døde osv. Etter oppstandelsen gjorde han ingen av disse tingene, han helbreda ingen, han gjorde ingen under, han gikk ikke på vannet, han reiste ikke opp noen døde, han bare kom og gikk. Han gjorde noe helt annet, noe som han også gjorde mens han levde, men det var ofte alle disse undrene vi tenker mest på. Jesus var en sjelesørger for disiplene etter oppstandelsen. Det ser ikke ut som han møtte nye mennesker, bare de han kjente fra før. Dette bekreftes også Apg 10.41-42 der det står: *Gud reiste ham opp på den tredje dagen og lot ham tre synlig fram,⁴¹ ikke for hele folket, men for de vitnene Gud på forhånd hadde utvalgt, for oss som spiste og drakk sammen med ham etter at han var stått opp fra de døde.*

Han sa «frykt ikke» mange ganger, da han møtte mennesker. Han var der sammen med dem, han beviste at det var han selv som var der, han lytta til dem, han snakka med dem, han brydde seg om dem. Jesus var deres sjelesørger fram til han for opp til himmelen og siden sendte han den Hellige Ånd som skulle veilede disiplene videre og som også er vår veileder.

Jeg vil se litt på flere av disse episodene, det er sterke fortellinger vi møter her. Det må ha vært en tøff opplevelse å se at deres mester og herre ble korsfesta og døde, og jeg forstår godt at det var vanskelig for dem da de fant ut at kroppen hans var borte. Det var jo beviset på at han døde, det hadde de ikke lenger og de var nok svært forvirra, fortvila og redde.

Jeg har jobba med Jesusfilmen det siste året og for meg har alle de ulike episodene i evangeliet blitt mye sterkere, de har kommet fram på en ny måte. Vi skulle prøve å få til et muntlig og godt språk på kasonké, samtidig skulle det være like mange stavelser som den engelske versjonen. Det var ikke enkelt, for språkene er ikke likt bygd opp. Det var spesielt viktig der vi så leppene åpne og lukke seg. Jeg måtte sette meg inn i alt på egenhånd, da dette egentlig ikke var noe jeg skulle tatt ansvar for. Så jeg var svært spent på hvordan teksten vi hadde laga var, da vi gjorde lydopptakene. Hadde vi klart det? Ville det fungere? Det gjorde det, ja, de var svært fornøyd med teksten, det var bare noen få korrigeringer. Jeg fikk selv være med inn i studioet da noen barn var inne og da de gjorde opptakene av Jesus som døde. Det var flott å oppleve, da forstod jeg litt mer av hvordan de jobba. Jeg har sett igjennom det som skjedde etter oppstandelsen flere ganger, jeg har brukt det når jeg har talt flere steder, og det gjør noe med meg hver gang.

Fortellingen i de ulike evangeliene er litt forskjellige, men det er bra, for da får vi enda flere stemmer med. I følge Johannes var det Maria Magdalena som fikk møte Jesus først, det var utenfor graven. Vi leser om det i Joh 20.11-18:

¹¹ Men Maria sto like utenfor graven og gråt. Gråtende bøyde hun seg fram og så inn i graven. ¹² Da fikk hun se to hvitkledde engler sitte der Jesu kropp hadde ligget, en ved hodet og en ved føttene. ¹³ «Hvorfor gråter du, kvinne?» spurte de. Hun svarte: «De har tatt Herren min bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.» ¹⁴ I det samme snudde hun seg og så Jesus stå der, men hun skjønnte ikke at det var han. ¹⁵ «Hvorfor gråter du, kvinne?» spør Jesus. «Hvem leter du etter?» Hun trodde at det var gartneren, og sa til ham: «Herre, hvis du har tatt ham bort, så si meg hvor du har lagt ham, så skal jeg ta ham med meg.» ¹⁶ «Maria», sa Jesus. Da snudde hun seg og sa til ham på hebraisk: «Rabbuni» – det betyr mester. ¹⁷ Jesus sier til henne: «Rør meg ikke, for jeg har ennå ikke steget opp til Far. Men gå til mine brødre og si til dem at jeg stiger opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud.»

¹⁸ Da gikk Maria Magdalena av sted og sa til disiplene: «Jeg har sett Herren!» Og hun fortalte hva han hadde sagt til henne.

Jesus møter henne på en god måte, tross sjokket det må ha være å se Jesus foran seg, han var jo ikke død. I versene etterpå ser vi at disiplene hadde stengt døren der de var samlet. Jesus kom da med den vanlige hilsenen: «Fred være med dere!» De som opplevde dette måtte jo tro det. Vi leser videre om Tomas som ikke var der, han kunne ikke tro at Jesus var stått opp igjen, han måtte kjenne på merkene i hendene og siden hvis han skulle tro, sa han. Han gikk ganske høyt ut på banen da han sa dette, men Jesus tok ham på ordet, han fikk se hendene og stikke hånden i siden.

Da kunne Tomas bare si: «*Min Herre og min Gud!*» For meg ser det ut som Jesus ikke synes det er unormalt at Tomas tviler, han gi han et tilbud om å kjenne på sårene og tro.

En av fortellingene er om Emmausvandrerne, den har jeg levd med i påsketida dette året, jeg trengte den vandringen da. Jesus er sjelesørger her. Han kom til to fortvilte disipler, vi får bare vite navnet på den ene, han heter Kleopas. Ingen av de nærmeste disiplene hadde dette navnet, så dette må antagelig ha vært noen av de andre som også hadde fulgt med Jesus på vandringen da han levde på jorda. Kanskje bodde disse to i landsbyen Emmaus, 60 stadier eller ca.11 km fra Jerusalem. Nå var de fortvilte, slitne og triste og nå ville de hjem, de hadde ikke noe mer å gjøre i Jerusalem. Jesus, han som de hadde fulgt var død, nå ville de bare bort fra det hele og tilbake til det livet de kjente fra før. Det er helt normalt at de går og snakker om det som har skjedd, kanskje analyserer de det og prøver å finne ut hva som gikk galt. Det er mye som går rundt i hodene våre når vi opplever kriser, slik som dette må ha vært. De var sikkert ikke aleine på veien, de møtte noen, og andre gikk samme vei som dem, noen raskere og noen saktere enn dem. Så kommer det altså en person opp på siden av dem og går sammen med dem. Vi som har lest dette mange ganger, vet at det er Jesus, men det forstår de ikke. Jesus viser seg som sjelesørger her, det er en forunderlig samtale mellom dem. Han begynner med å spørre dem (Luk 24.17): «*Hva er det dere går og snakker så ivrig om?*» De blir overraska over at det går an å stille et slikt spørsmål, det står at de stanset og så bedrøvet opp og Kleopas svarte ham (v.18): «*Du må være den eneste tilreisende i Jerusalem som ikke vet hva som er hendt der i disse dager.*» De var jo helt fylt opp av det som hadde skjedd, de trodde alle som var i Jerusalem visste hva som hadde skjedd der de siste dagene. Jeg vil tro de kanskje hadde rett også, for det var jo dramatisk det som hadde skjedd og mye snakk blant folk.

Men Jesus ga seg ikke, han spør: «*Hva da?*» Så får Jesus dem til å fortelle om det som har skjedd, og de legger ut og sier det de tenker. Jesus lytter og lar dem fortelle til de ikke har mer å si. Først da begynner Jesus å snakke. Jesus var en god lytter. Han kom til dem da de hadde det vondt og han lytta til dem. Dette skal vi også få gjøre, ingen av oss går igjennom livet uten å oppleve noe som er vondt. En gang er det meg en annen gang er det deg, det er viktig at vi er der for hverandre.

Da de ikke har mer å fortelle, begynner Jesus å snakke, og det han sier må ha være noe merkelig. Han begynner å snakke om Messias og legger ut om det som står om ham i skriftene, helt fra Moses av og hos profetene. Hva opplevde de da, det vet vi ikke, men i en kommentar etter at de forstod at det var Jesus, sier oss at de kanskje opplevde noe eller kjente noe. Vi ser det i v.32: «*Brant ikke hjertet i oss da han talte til oss på veien og åpnet skriftene for oss?*» Det må ha vært godt å høre på Jesus, det må ha gjort noe med dem, men de forstod det ikke. Det var ikke i tankene deres at Jesus var stått opp igjen.

Jeg var i Mali rett før påske og vi jobba da med gjennomgang småprofetene. Vi starta med Hosea, det gikk svært bra, god progresjon, og jeg tenkte, hjelp, vi har ikke nok tekst å jobbe med! Så vi satte i gang med å jobbe. Vi jobber slik at de først gjør et førsteutkast, jeg ser på det sammen med grunnteksten og de hjelpemidlene jeg har og setter inn mine kommentarer. Så må de jobbe videre med teksten og bearbeide den. Sakarja-boka var klar fra deres side og jeg gikk i gang med den. Den er på 14 kapitler og da ville det vært nok, tenkte jeg. Nå kom vi ikke så langt, for da vi kom til andre småprofetene, gikk det sakte, de var vanskelige. Men jeg jobba meg igjennom Sakarja, og det ble en fin forberedelse til påske for meg. Der er det flere profetier om det som skulle skje med Messias. I Sak 9.9 står det om en som kommer ridende på et esel, på en esefole. I Sak 11.12 står det om 30 sølvpenge og i Sak 12.10: *Men over Davids hus og over dem som bor i Jerusalem, øser jeg ut en nådens og bønnens ånd. Da skal de se på meg, på ham som de har gjenomboret. De skal klage over ham som en klager over sin eneste sønn, og sørge bittert over ham som en sørger over den førstefødte.*

Det var så godt å kunne ha med seg dette som forberedelser til påska, Det var som et håndtrykk fra Jesus, jeg trengte det. Disse tekstene fortalte kanskje også Jesus til disse to vandrerne på veien til Emmaus.

Da de kommer fram til Emmaus, later denne mannen, som vi vet er Jesus, men som de ikke kjente igjen, at han vil gå videre. Da står det i v.29: *Men de ba ham inntrengende: «Bli hos oss! Det lir mot kveld, og dagen heller.» Da gikk han med inn og ble hos dem.* De ber Jesus om at han skal bli hos dem, de vil være mer sammen med denne mannen som har vandra sammen med dem. Det er jo akkurat det Jesus ønsket da og det er det Jesus ønsker nå hos oss alle. Han ønsker å bli invitert inn, han ønsker å være sammen med oss. Vi må invitere ham inn. Disse to disiplene gjorde det og Jesus var med dem inn og da han brøt brødet kjente de ham igjen. Jesus vil være med oss der vi er, uansett hvor vi er. Jesus ønsker å være med deg og meg inn og være hos oss. Dette handler om nærhet med alt det innebærer. Det

kan være både utfordrende og godt, slik alle relasjoner er. Jesus kan utfordre oss, slik at vi kommer videre, det er vel ikke alltid så behagelig for oss, men det er det beste for oss. Ordet «bli» er også et sentralt ord i Joh 15 der det handler om den sanne vintreet. Jesu sier der i v. 4: «*Bli i meg, så blir jeg i dere.*»

En annen detalj, er også at de ber han være **hos dem**, det står: «*Bli hos oss!* Det betyr i fellesskapet deres. Vi er ikke bare enkeltmennesker, vi er skapt for å leve i fellesskap med andre. Vi er et fellesskap av brødre og søstre. Dette har jeg lært mye om av våre kamerunesiske kollegaer, de kaller oss søsken, brødre og søstre, og jeg syns det er så fint. Uansett hvor vi er i verden, så er vi brødre og søstre i Kristus, vi har noe felles, det er trua på Jesus som verdens frelser.

Kanskje den aller sterkeste historien om Jesus som sjelesørger står i Joh 21.15-17, der Jesus snakker med Peter etter at de hadde et måltid ved Tiberiassjøen. Vi leser Joh 21.15-17:

¹⁵ *Da de var ferdige med måltidet, sier Jesus til Simon Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn disse?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø lammene mine!»* ¹⁶ *Igjen, for annen gang, sier han: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?» «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær», svarte Peter. Jesus sier: «Vær gjeter for sauene mine!»* ¹⁷ *Så sier han for tredje gang: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?» Peter ble bedrøvet over at Jesus for tredje gang spurte om han hadde ham kjær, og han sa: «Herre, du vet alt. Du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø sauene mine!*

Det er litt av en samtale, Peter som hadde fornekta Jesus får her full oppreisning og får i tillegg oppgaven å fø lammene, å være gjeter for sauene og å fø sauene hans, altså flokken til Jesus. Peter som hadde svikta og som gråt sårt av fortvilelse, han får full oppreisning. Jesus fordømmer han ikke, det er som han forstår hvor vondt Peter har hatt og hadde det der og da. Peter trengte ikke noen formaning og noen pekefinger. Nei, han trengte trøst og oppreisning. Det er så sterkt å lese historien og se hvordan Jesus behandler Peter, jeg lærer så mye som jeg kan ta med meg.

Jeg fikk bruk for det i Mali høsten 2017. Da jeg kom til Mali spurte jeg som vanlig hvordan det stod til med folk oppe i landsbyen Oussoubidiagna, der jeg har bodd i mange år. Jeg fikk vite noe som gjorde meg trist, en av de kristne jentene hadde fått et barn og hadde ikke vært i kirka på ett år. Merkelig tenkte jeg, hun som var så glad å gå i kirka. Jeg husker da hun ble døpt for noen år siden, hun satt ved siden av meg og vi var berørte begge to, det var en sterk opplevelse. Denne gangen skulle jeg i bushen etter gjennomgangen med konsulentene, så jeg tenkte, dette må jeg finne ut av. Jeg vet jo at det er mye voldtekter, vi har hatt en del tilfeller der de kristne jentene har blitt voldtatt i kirkene til EELM, og i landsbyen vår. Jeg snakka først med faren, og det stemte, dette var en voldtekt og gutten fikk ikke vise seg på tunet der. Jeg må si jeg var imponert over faren til jenta, han hadde tatt henne med til sjukehuset, for han var redd for henne, hun var bare 14-15 år da hun ble gravid. Det kosta ganske mange penger for han og de har ikke så mye, men hun fikk den beste hjelpa hun kunne få. Jeg gikk bort til henne og stakkars jente, hun våga ikke se på meg, hun var så flau. Vi satte oss litt vekk fra de andre og jeg begynte å snakke med henne. Hun så ikke på meg, men da jeg ga henne litt klær til gutten hennes kikket hun så vidt litt opp, og jeg så etter hvert at det ble flere og flere blikk opp på meg. Jeg hadde også snakka med ei anna kvinne i menigheta, som bodde på et nabetun og hadde opplevd det samme, altså voldtekt, som også hadde tatt utdanning til sjukepleier og ba henne snakke med denne jenta. Ingen i kirka hadde snakka med henne, selv om de var naboer, og det syns jeg var svært trist. Hun bad de andre hente gutten som lå på en benk litt bortenfor oss, det var en nydelig gutt. Kasonkéene går for å være vakre og det var et vakkert barn hun hadde fått. Jeg spurte om hun hadde NT på kasonké og fikk vite at hun bare hadde på fransk. Kom til meg på kontoret, sa jeg, så skal du få. Jeg nevnte også tekster hun kunne lese, dvs. jeg gjenfortalte litt av dem og sa hun kunne lese resten selv. To dager etter kom hun til meg på kontoret med gutten på ryggen og med blikket løfta, for en forskjell, jeg ble så glad. Akkurat da hun skulle gå, sa hun, jeg har snakka med Nyantan, denne andre kvinna som også hadde opplevd det samme som henne (voldtekt), og som jeg hadde avtalt med på forhånd. Det stråla av denne jenta. Hun kom i kirka den påfølgende søndagen og går fortsatt i kirka. Jeg er så glad for at jeg fikk være med å se en person bli reist opp, å se denne forandringa på jenta, jeg tenker nok at det er noe av det samme som skjedde med Peter. Fra å være nedbøyd og full av skam, fikk han, Peter og også denne jenta oppreisning og våga å gå videre med livet sitt. Jeg har begynt å si til de jeg jobber sammen med, at de bør tenke: *Hva ville Jesus ha gjort*, i de ulike situasjonene de kommer opp i. Ikke lett bestandig og jeg får det heller ikke til hver gang.